

Opdracht 12

Vertaal onderstaand verhaal in correct Nederlands.

Tekst 4.1

Dido Aeneam bene accipit.

Aeneas nunc in urbe Didonis est et Punici ei sociisque eius obviam eunt. Rogavit eos: "Ubi regina vestra habitat? Mihi demonstrate regiam. Nobis nolite nocere. Timete deos, nam **5.** peregrinos semper defendunt." Verba Aeneae Punicos valde moverunt. Sunt stupefacti et cogitant: "Quis est ille? Sine dubio nobilis est, nam regiae vestes ei sunt. Sed quid eum impellit nos tam petulanter iubere?" Tamen ei paruerunt et ad regiam duxerunt. Cum Aeneas regiam intravit reginamque vidit, statim **10.** ea ducem Troianorum interrogavit: "Dic mihi, ignote vir, quis es? Patrem matremque tuam narra. Species tua divum genus prodit. E qua urbe venisti?"

Aeneas respondit: "Regina, Aeneas sum, clarus princeps Troianorum. Ex urbe clara et pulchra Troia veni. Dei aeterni me **15.** miserunt, quod mihi fatum est novam urbem penatibus Troianis in Hesperia condere. Mihi pater Anchises, mihi mater alma Venus est. Dum Hesperiam peto, dei ventis magnis me ad Africam pepulerunt. Auxilio tuo meas naves ruptas reficere possum. Itaque te oro, iuva nos. Nobis cibum et lignum **20.** et velum et funes ob refectionem navium da."

Regina ita dixit: "Noli timere, hospes. Me dei iusserunt te bene accipere. Bonae voluntatis sum. Ideo te invito ad cenam. Vespere ad regiam paucis cum amicis veni narraque mihi de ruina misera Troiae et de miseris fatis Troianorum. Historia **25.** sine dubio longa est et nox nimium brevis tibi erit.

Aantekeningen bij 4.1

aeternus

eeuwig

almus

mild, zegenrijk

accipere, -io	ontvangen	nam	want
<i>pf. accepi</i>		nimum <i>bijw.</i>	te
amicus	vriend	nobilis	aanzienlijk
bene <i>bijw.</i>	goed	nobis	aan/voor ons
bonus	goed	ob + <i>acc.</i>	wegens
brevis 3 ^e	kort	obviam ire + <i>dat.</i>	tegemoet gaan
cena	maaltijd	pauci, -ae, -a	weinige
cibus	eten	pellere, -o, pepuli	drijven, duwen
clarus	beroemd	Penates, -ium	de Penaten
cum <i>voegw.</i>	wanneer, toen	peregrinus	buitenlander
cum + <i>abl.</i>	samen met	petulanter <i>bijw.</i>	brutaal
de + <i>abl.</i>	over	princeps, -cipis	eerste, vorst, prins
defendere 3	verdedigen	prodere 3	verraden
demonstrare	tonen	pulcher, -chra, -chrum	mooi
divus	goddelijk	Punicus	Poenisch, Poeniër
dubium	twijfel	qua	welke
ducere, -co	leiden, brengen	-que	en; <i>staat achter het</i>
dum	terwijl	quid	<i>woord vast gekoppeld; paterque = et pater</i>
dux, ducis	leider	quis	wat
ei <i>dat.s. m.f.n.</i>	voor hem/haar/het	refectio, -onis	wie
erit	hij zal zijn	reficere 5	herstel
eunt	zij gaan	regia	herstellen
e/ex + <i>abl.</i>	uit	regius	paleis
funis, funis	touw	respondere 2, -ndi	koninklijk
Hesperia	het Avondland	ruina	antwoorden
historia	verhaal	ruptus	ineenstorting,
hospes, -pitis	gastvriend	sine + <i>abl.</i>	ondergang
ille <i>nom.s. m.</i>	die daar, hij	species <i>f.</i>	gebarsten, gebroken
impellere, -llo	drijven, aanzetten	stupefactus	zonder
in + <i>acc.</i>	naar, ...in	tam	uiterlijk
in + <i>abl.</i>	in, op	tamen	verbijsterd
interrogare	vragen, ondervragen	ubi	zozeer
intrare	binnengaan, betreden	velum	toch
invitare	uitnodigen	venire, veni	waar
ita	zo	verbum	zeil
iubere 2, iussi	bevelen	vesper, vesperi 2 ^e	komen
lignum	hout	vester, -stra, -strum	woord
longus	lang	vestis, vestis	avond
miser, misera, miserum	ellendig	videre 2, vidi	jullie, van jullie
meus	mijn	vir, viri 2 ^e	kleren
mittere 3, misi	sturen	voluntas, -tatis	zien
movere 2, movi	bewegen, ontroeren		man
narrare	vertellen		wil

Opdracht 13

Nu je de tekst vertaald hebt, moet je hem herhalen totdat je de tekst kunt vertalen zonder de hulp van je vertaling en de woordenlijst eronder. Zo leer je zowel de grammatica als de woorden.

Opdracht 14

Beantwoord de volgende vragen over de tekst.

1. Wie zijn de Punici en ei in r.1?
2. Waarom zouden de Punici hem tegemoet komen r.2?
3. Uit Aeneas' vraag r.2 zou je kunnen opmaken dat hij al het een en ander over de stad weet? Uit welk woord maak je dat op? Leg je antwoord uit.
4. Wat voor positie hadden vreemdelingen volgens de tekst in de oudheid?
5. Het optreden van Aeneas intimideert. Uit welk woord blijkt dat?
6. Wat voor naamval is ei r.7? Hoe heet dat gebruik?
7. Waarom is in r.9 het woordje *tamen* gebruikt? Wat zou je namelijk van de Punici verwachten?
8. Hoe zal volgens de tekst Aeneas er uitgezien hebben?
9. Waarom stelt Dido de vragen in r.10-12? Waarnaar zouden we in onze tijd vragen?
10. Het antwoord van Aeneas r.13 had door een Romein gezegd kunnen zijn. Romeinen waren namelijk niet bescheiden. Uit welk woord kun je dat opmaken?
11. Wat valt je op aan de woordvolgorde 'urbe clara en pulchra Troia' r.14? Dit verschijnsel heet **chiasme**. Zoek op wat dat betekent en is.
12. Welk woord valt met name op in de regels 14-17. Dei ... est. Dit verschijnsel heet **repetitio**. Zoek op wat dat betekent.
13. Wat valt je op aan de structuur/opbouw van r.19/20 'Nobis .. da'. Dit verschijnsel heet **polysyndeton**. Zoek op wat dit betekent.
14. 'Bonae voluntatis sum' r.22 Geef een eigen vrije vertaling die de betekenis goed weergeeft.
15. Blijkbaar kent Dido al het verhaal van het lot van Troje. Uit welke Latijnse woorden blijkt dat r.22-24 'Ideo ..Troianorum.'
16. Waarom gaat Dido er terecht vanuit dat Aeneas' verhaal lang zal zijn r.25?